

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **אהבת ישראל**

פרשת קדושים

בס"ד | גיליון מס' 377

מה גרם לכושי אימתני לשחרר רכב תקוע בצד הדרך?

ואהבת לרעך כמוך! (י"ט, י"ח)

אנו ומטמיעים את הערך הזה, מפנימים אותו בליבנו בכל עוז ותוקף, פותחים בו את היום, מפעילים את התוכנה הפנימית שבליבנו לאמור: כן, אני אוהב בכל יהודי את היהודי שבו!

ומסיבה זו, תפילתנו נפתחת בקביעת הערך הזה בליבנו. הלא כל הורה יודע, בכמה נחת הוא מתמלא כשהוא רואה את ילדיו אוהבים ומכבדים זה את זה, מסורים איש למען רעהו. כשהאב רואה זאת - לבו מתרונן בשמחה ועונג, והוא רוצה להעניק לילדיו ולפנק אותם ככל יכולתו.

לפיכך, מדי בוקר, רגע לפני שאנו ניגשים לבקש מאבא שבשמים בתפילת שחרית, אנחנו מקדימים וקובעים שאנו אוהבים כל יהודי, שאנו מילדיו של הבורא החיים בשלום, באהבה ובאחוה איש עם רעהו. בכך אנו מבקשים לעורר נחת רוח שמימית בשמים מהעובדה שבני ה' אוהבים זה את זה, ועל ידי כך יושפע שפע רב לקבל את תפילתנו ולהעניק לנו את כל משאלותנו!

לפיכך, הפסוק הקובע את מצוות 'ואהבת לרעך כמוך', נחתם במילים 'אני השם'. בכך רומז לנו בורא עולם: אגא, הרי אני אבא של כולכם, אני ה'. נא ונא אהבו איש את רעהו, תחיו באהבה ובאחוה זה עם זה. הרי אני אביכם, ובראותי את האהבה פורחת ביניכם - מתמלא אני נחת רוח מרובה. כשתחיו מתוך תחושת 'ואהבת לרעך כמוך' ותהדקו את קשר האהבה ביניכם, תהדקו גם את קשר האהבה אתי, והקשר בין כולנו יתחזק ויתעלה!

אחים יקרים, בימים אלה, ימי ספירת העומר הנעלים, הבה נאמץ אל ליבנו את מצוות 'אהבת ישראל', הן בתחושה הפנימית - לחוש שאנו אוהבים באמת כל יהודי באשר הוא, חשים עמו קרבה, אכפתיים לגורלו וחפצים בטובתו, כי הוא אח שלנו ממש. והן במעשיו בפועל - לסייע לכל יהודי, לפעול למען טובתו, להרבות בחסד, לסיים מחלוקות ישנות המעוררות שנאה, לבצע פעולות שמהותן אהבה ואחריות למען כל יהודי.

וככל שנזכה להטמיע את ערך ה'אהבת ישראל' בליבנו ובמעשינו, כך נזכה שהקשר בינינו ובין האבא של כולנו יתהדק וישתפר, ונזכה לעשות את רצונו בשלימות וגם לזכות לברכותיו משימי מרומים!

המתנה שסיימה המתנה...

היה זה בבית משפחת ב', המתגוררת בחו"ל, בשעת ערב מאוחרת. מאוכזבים ושבורי לב שבו ההורים לביתם, לאחר פגישה ארוכה בה תלו הרבה תקוות, אולם למרבה הצער - היא הכזיבה לחלוטין. כמה חפצו והשתוקקו כי הפגישה הזו תבשר את פריצת הדרך בדרכם לשמחה לה הם מייחלים מה שנים - והנה, תקוותם נגזזה...

ברקע הדברים עמדה העובדה, כי מזה שנים ארוכות משפחת ב. מייחלת לשמוע קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה - וכבר לא משנה להם הסדר... בבית

עודנו בימים הנעלים של חג הפסח אשר עבר עלינו לטובה, החילונו כולנו במצוות 'ספירת העומר' המרוממת את הלבבות והנפשות לקראת יום מתן תורה. כזאתנו מהימים הקדושים של החג, ימים בעלי השפעות הגדולות מן שמיא, אנו ניגשים 'לממש' את ההטבות השמימיות בהן זכינו, ולהיערך לקבלת המתנה הטובה בעולם - היא התורה הקדושה, תוך ספירה רציפה של הימים והשבועות לקראת היום הגדול.

חלק מרכזי ומשמעותי מעבודת ימי ספירת העומר, הוא להתחזק במצוות אהבת ישראל, עליה נצטוונו בפרשת שבוע זה, בשלישיית המילים שכל יהודי מכיר

- 'ואהבת לרעך כמוך'. עם הקבלה האיתנה לקיים את המצוה הכבירה הזו אנו פותחים את היום באמירת 'הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך', ורק לאחר שהפנמנו את חשיבות המצוה הזו - אנו ניגשים לתפילת שחרית, וממנה לכל היום כולו.

'ואהבת לרעך כמוך' - מילים שהפכו למושג שהפך לערך מוקודש, פשוטו כמשמעו: לאהוב כל יהודי, באשר הוא, בכל מעמד ובכל מצב, ללא כל קשר למידת הקירבה עמו, למידת היותו דומה לנו או שונה מאיתנו, ובלי כל השפעה של שיקולי גיל, מעמד רוחני או כלכלי, ובלי כל שיקול אחר. פשוט לאהוב כל יהודי, רק כי הוא יהודי!

וכאן עולות וצפות שאלות שיש לדון בהן: ראשית, הרי מצוה זו היא עוד אחת מתוך תרי"ג המצוות. מה מקור חשיבותה עד כדי שאיננו מוכנים לפתוח את היום בלי לקבע בליבנו את האהבה לכל יהודי, ועוד לפני התפילה? ושנית, הרי מקרא מלא דיבר בכתוב 'הלא משנאיך ה' אשנא... תכלית שנאה שנאתים'. לכאורה, המשמעות היא, שיש לשנוא שנאה עזה יהודים הנמנים לצערנו על קבוצת 'משנאי השם'. איך זה מתיישב עם החובה והזכות לאהוב כל יהודי באשר הוא?!

בשאלות אלו דן הרה"ק בעל ה'היכל הברכה' מקאמאראנא זי"ע בהרחבה, וביאורו קילורין לעינינו:

בכל יהודי, צאצא של אבותינו אברהם יצחק ויעקב, יש 'ניצוץ יהודי' זך וטהור, קדוש ונעלה, הניצוץ שקובע את זהותו כיהודי. הרי כל יהודי באשר הוא, ולא משנה מה יעשה - גם אפילו אם ימיר את דתו חלילה - עדיין זהותו הפנימית נותרה כיהודי, הניצוץ היהודי שבו לא נפגם, לעולם. את החלק הזה - את ניצוץ היהדות שבו - יש לאהוב בכל הלב, כל העת, זו נקודת החיבור של כולנו!

למרבה הצער, לעתים עשויים להימצא יהודים שמעשיהם תואמים את היותם 'משנאי השם'. את המעשים הללו - חובה לשנוא ולהוקיע, אבל גם אצלם - הניצוץ היהודי לא כבה, הוא חנוי אי שם תחת הררי מעשים פסולים. ואת הניצוץ הזה, את נקודת ההשקה בין כולנו - הנשמה היהודית הקדושה - אותה אנו אוהבים בכל לב וללא תנאי!

נכון, לא תמיד קל לעשות את החילוק הזה. דווקא לכן, ובשל היות מצוות 'ואהבת לרעך כמוך' כה קריטית בחיבור האיתן שבין כל היהודים בעולם, מדי בוקר שבים

ההכנה הנכונה לצום...

בערבי ימי צום, ובפרט הצומות המרכזיים והחמורים כמו יום כיפור ותשעה באב, נוהגים אנשים להיערך לצומות, לשתות הרבה, למלא את גופם בערכים תזונתיים שיקלו עליהם בשעת הצום. אלא שלאחד מגדולי הדור זצ"ל, הגאון רבי חיים גריינימן זצ"ל, היה מנהג נוסף, סודי קמעא...

בחיקו החזיק רבי חיים פנקס, בו נכתבו שמות ומספרי טלפון של יהודים שאינם בריאים די הצורך, כאלה שאסור להם לצום. אלא שמתוך ראת שמים גדולה חפצים הם לצום, ויש חשש שיצומו למרות שאסור להם. הם לא מקבלים את חוות דעתו של כל אחד, אבל לרבי חיים גריינימן יש השפעה עליהם...

בערב הצום, כשכל בית ישראל שותים ואוכלים כדי להיערך לצום, לרבי חיים היה סעיף היערכות חשוב פרטי משלו. מסתגר היה בחדר עם מכשיר הטלפון, ומתקשר לרשומים בפנקסו בזה אחר זה, מוודא כי יודעים הם שאסור להם לצום... באיכפתיות כנה הוא מציין באזניהם כי אף שחובת כל בית ישראל לצום, החובה המוטלת עליהם היא דווקא לאכול ולשתות, לשמור על בריאותם!

זוהי אהבת ישראל כנה, לשם ולתפארת. כל אדם חושב על הצום של עצמו, ורבי חיים חושב על הצום של הזולת, מבקש להבטיח שמי שאסור לו לצום - לא יעלה בדעתו לעשות זאת... הבה נלמד ממנו את הדרך נלך בה, נעצים את רגש ה'אהבת ישראל' בליבנו, ונפעל להיטיב עם כל יהודי בכל עת!

מצוה לפרסם! סגולה בדקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקי חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

מתגוררת הבת הגדולה, שהיא כבר בת 31 (!) וטרם מצאה את זיווגה ההגון והראוי. אחריה משתרך תור שבראשו ניצב אחיה, גם הוא בחור לא צעיר, וכבר לפני כמה שנים הבינו ההורים שאין ברירה אלא לחפש שידוכים לשניהם יחד בו זמנית, ומי שיתארס ראשון - יתארס, העיקר שמישהו כבר יתארס...

אולם, למרבה הכאב, גם דרכו של האח לא הייתה סוגה בשושינים. בעודו לומד ומתעלה דיברו בו נכבדות, הצעות עלו וירדו כל העת, אולם דבר לא הבשיל לכדי הצעת שידוך שתבשר טוב. שנים ארוכות חלפו תוך כדי ציפיה והמתנה, תפילות ותחנונים, אולם טרם נראה פתרון באופן...

כמה ימים לפני סיפורנו, עלתה הצעה חדשה על הפרק. לאח הוצעה נערה כלילת המעלות, כל הפרטים התאימו ככפפה ליד, העניינים התקדמו במהירות שיא. עתה הגיעה השעה בה נועדים ההורים לסכם את העניינים הכספיים לקראת התקדמות השידוך בפועל, אולם הפגישה הזו - ניפצה את התקווה...

במהלכה התברר, כי הורי הנערה - אנשים מבוססים יחסית, חפצים להעניק לזוג הצעיר סכום כסף נכבד על מנת שיתחילו את חייהם ברגל ימין. הם רק מבקשים שהורי הבחור ישתתפו גם הם, ויעניקו סכום משלהם. כאן נוצרה בעיה: הורי הבחור הם אנשים שהפרטה מצויה בכיסם, אבל השטרות קצת פחות... הם אינם יכולים להתחייב על סכום, אפילו לא קרוב למה שהתבקשו לתת...

הפגישה נמשכה בניסיון למצוא פתרון, הן כמה חפצו ההורים לקדם את השידוך לשביעות רצון כל הצדדים. אולם הפער התברר כהולך וגדל, הן בנושאי החתונה והן בנושאי הדירה וכל השאר. תוך אכזבה עמוקה וכאב לב עצום הבינו ההורים כי אין להם ברירה אלא להוריד גם את השידוך הזה מהפרק - לאחר שתלו בו כל כך הרבה תקוות...

זכאן אנו שבים לרגע בו הם שבים הביתה בערבו של יום, כשעל פניהם ניכרים צער רב ועוגמת נפש בשל ההחלטה שנאלצו לקבל. את פניהם מקבלת בתם - אחותו הגדולה של הבחור, כאמור - בת 13! - והיא מזהה מיד את אותות הצער שעל פני הוריה. היא מבררת בעדינות מה קרה בפגישה, ואז הסתבר כי פער כספי גדול עומד בין הצדדים...

היא הסתגרה בחדרה שעה קלה, ואז יצאה ממנו בצעדים נחושים. היא ניגשה להוריה, ובגבורה נפשית מופלאה אמרה: 'ראו נא, הרי מזה מספר שנים אני עובדת ומשתכרת יפה ברוך השם. כבר צברתי סכום כספי גדול שנועד לסייע לי בהקמת ביתי. בינתיים - כידוע - זה לא קרה, עודני מצפה לישועה. אני מעניקה לכם את הכסף שצברתי עד הנה, תוכלו אפוא להתחייב על הסכום הכספי הדרוש, ואחי הצעיר יבוא בשעה טובה בברית האירוסין!'

ההורים לא האמינו למשמע אוזניהם, וברגע הראשון אפילו ניסו להניא אותה מהחלטתה. הן גם ביחס אליה הם אינם יכולים להתחייב על סכום, אלא שיש לה כסף משלה, והוא שסייע לה בעת נישואיה - שהם מקווים שאינו רחוק. ועתה, היא מבקשת להעניק את כל הסכום לאחיה הצעיר ממנה, ובכך לאפשר לו 'לעקוף' אותה ולהתארס לפני! כמה גדלות נפש עילאית יש בדבר!

ההורים היססו, אבל דווקא היא עמדה ועודדה אותם. הם התקשרו לשדכן ובשרוהו כי חלה התפתחות מפעימה, ולפתע פתאום - יש בידיהם די כסף להתחייב. השדכן שמח לשמוע, ושמתחו זו היתה רק הקדימון לשמחה העצומה שהרקיעה שחקים - עת כעבור כמה ימים התארס האח בשעה טובה ומוצלחת, כשהוריו מתחייבים להעניק את הכסף שקיבלו מאחותו המבוגרת ממנו!

והנה כי כן, 'ואהבת לרעך כמוך - אני השם'. בורא עולם היושב ומוזוג זיווגים, צפה וראה את 'אהבת ישראל' הכבירה של האחות המבוגרת, ומיהר להתערב... תוך זמן קצר הוצע גם עבורה שידוך, בחור בן 26. למרות שבקהילתם מקובל כי צד הכלה הוא שממתחייב לתת את הכסף, ולמרות שהנערה מבוגרת בחמש שנים מהבחור המוצע - במקרה זה ניאותו הורי הבחור מדובר להתחייב על סכום הכסף כולו, בלי לבקש מצד הכלה אף פרוטה!

חלפו עוד כמה שבועות, והנה כי כן - הנערה באה בברית האירוסין. למעלה מעשור של המתנה ממושכת וכאובה הסתיימו בשמחת אירוסין מרגשת וקסומה, כאשר לשמחת כולם הבת המבוגרת מתארסת, ועוד זוכה בנדונייה כבירה מאל"ף ועד ת"ו, באורח ניסי ממש. בורא עולם ראה את ההקרבה העצומה שלה, ושלח לה את ישועתה - פלוס שיק נכבד לכבוד השמחה הגדולה!

אחים יקרים, סיפור נפלא זה, שסופר מפי קרוב של משפחת ב. בגיליון 'קול ברמה', מעורר מחשבה עד כמה ככל שאהבת ישראל מועצמת ומפותחת, ככל שהיא פורחת ואיתנה - כך בורא עולם רווה ממנה רוב נחת ושולח את ברכת! הנה כי כן, הנערה שהקריבה את כל חסכוניתיה למען אח צעיר ממנה, כדי ש'יעקוף' אותה ויזכה ליום משוש לבו עוד לפני - לא רק שלא הפסידה מכך דבר, אלא זכתה בישועתה באורח מפליא!

הבה נפנים את המסר, ונהפוך אותו לפעולה יומיומית שלנו. 'אהבת ישראל' דורשת חשיבה למען הזולת, הרגשת העובר עלי, אכפתיות אמיתית למענו, רצון כנה לבוא לקראתו, לצד עזרה של ממש, מעשים שלפעמים כוללים לא מעט הקרבה.

ובכל זאת - 'הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך', כי רק כך נזכה לראות עד כמה 'אני השם' - להדק עמו את הקשר, להרוותו רוב נחת ממעשי בניו בעולם הזה, ולזכות בברכותיו ובישועות!

הנהגה שהדביק בטוב לב...

שעת ערב שבת לחוצה למדי, היא השעה הכי פחות נכונה להיתקע בה בדרכים, אבל זה מה שעלה בגורלו של אברך יקר, ר' יצחק ג. מבורו פארק, שיצא לדרך לכיוון 'קריית יואל' בה התעתד לעשות את השבת. הוא יצא מספיק מוקדם, אבל למרבה הצער רכבו נתקע ברכב אחר והוא נאלץ לעצור בצד הדרך. ואם חשב כי הואיל ובחשדי שמים אין מדובר אלא בתאונה קלה ועד מהרה יחליף פרטים עם בעל הרכב השני וימשיך בדרכו, כמה עצוב היה לגלות שהתבדה...

מהרכב השני יצא גוי שחור וגבוה, רחב מידות ואדיר מימדים, שעצם הופעתו הטילה אימה ופחד על ר' יצחק הנבוך. הלה שאג עליו בזעם, ולא הסכים בשום אופן להחליף פרטים ולהמשיך הלאה. הוא דורש בתוקף להזמין ניידת משטרה שתבוא ותתעד, תטיל את הקנסות הנדרשים לדעתו על ראשו ר' יצחק האומלל, ורק אז הוא יאפשר לר' יצחק להמשיך בדרכו...

ור' יצחק, נבוך ותוהה, אובד עצות מכמה סיבות. ראשית, הוא חושש מכל רגע של הימצאות בקרבתו של גוי זה, שאינו נראה חובב ישראל גדול. שנית, הוא ממחר לדרוכו, הן שבת המלכה קריבה והולכת, אין לו זמן להמתין לניידת המשטרה. שלישית, הוא בהחלט מוותר על הקנס שלדברי הגוי יש להשית עליו. והחמור מכל - מה שהגוי אפילו לא שם לב - בלהט הלחץ הכניס ר' יצחק את ילדיו לרכב בלי מושבי בטיחות הנדרשים לפי החוק, ועתה - השוטר יגלה זאת...

אולם אין לו כל ברירה. בצער רב הוא מדומם את המנוע, ונאלץ להמתין למשטרה. ובעוד הגוי חוזר ומתיישב ברכבו הממוזג שם הוא ממתין לשוטר בשלווה - הן השבת המתקרבת לא מעניינת אותו, ר' יצחק ניצב בצד הכביש לחוף ומתות, מקווה לנס...

לפתע, ללא כל התראה, נעצר לצידו רכב בחריקת בלמים. מהחלון מציץ יהודי נחמד, ושואל בחיוך אם הוא יכול לסייע. הן נראה שהיהודי התקוע כנראה ממחר להגיע ל'קריית יואל'... ר' יצחק מסביר כי הוא חייב להמשיך להתעכב כאן עד שיבוא השוטר, ואז מציע הנהג האדיב כי הוא יכול לפחות להקל על בני המשפחה ולהקפיצים ל'קריית יואל', למען לא יצטרכו הילדים להתעכב אף הם...

ר' יצחק מבין את גודל ההזדמנות. הן אחד מחששותיו הוא מהעובדה שהשוטר יגלה את ילדיו ללא מושבי בטיחות, והנה כי כן - נמצאה הדרך להבריח לפחות את הילדים מהזירה... על אתר הוא ניגש לרכבו, ומתחיל להעביש את הילדים לרכבו של הנהג הנחמד, שממתין בסבלנות עד שכולם הגורים במקומותיהם, ואז מפליג לדרוכו...

ר' יצחק מבין שאין לו איך לזרז את הגעת המשטרה, וכשהילדים לא עמו - רווח לו קמעא, וגם הוא שב ומתיישב ברכב להמשך המתנה. אלא שלפתע - נקיסה בחלונו, ומול החלון ניצב לו הגוי כשחיוך מתנצל על פניו, באומרו: 'אתה יודע מה, חשבתי על זה שוב, והגעתי למסקנה שלמעשה אין צורך שנמתין למשטרה. אני גם מבין שאתה ממחר, הבה נחליף פרטים וניפרד כידידים!'

ר' יצחק ההמום נואת כמובן, אולם הגוי לא הסתפק בכך. 'ראיתי גם שבעת התאונה אירע נזק קל לרכב שלך, ואם תמשיך לנסוע כך - הנזק יהפוך לגדול. הבה אסדר לך תיקון קל וזמני שימנע זאת!' - הציע הגוי בטוב לב פתאומי, וכבר פנה לרכבו, שב ממנו עם מברג ודבק, ותיקן בזריזות את הדרוש. כשר' יצחק מודה לו בחום...

ורגע לפני שנפרדו, אומר לו הגוי: 'אגיד לך את האמת. בתחילה, חשבתי שזה הזמן שלי לחנך אותך, למען תנהג בזהירות יתירה, ולפיכך ביקשתי להתנכל אליך ככל יכולתי. אבל כשראיתי שעצר כאן נהג שלא מכיר אותך כלל, ובטוב לב העולה על גדותיו נואת להמתין בצד, להעמיס על רכבו את משפחתך, ולסייע לך ככל יכולתו - אמרתי לעצמי שכדאי שגם בי ידבק מעט מטוב הלב הזה, והחלטתי לשחרר אותך על אתר וגם לסייע לך כיכולתי...'

ור' יצחק המופתע שב לרכב, מתניע ממחר ל'קריית יואל'. וכל הדרך הוא אינו פוסק מלהרהר, עד כמה 'אהבת ישראל' האוטנטית של הנהג שחלף בכביש היתה כה מעוררת השראה, עד שהיא חילצה אותו במהירות שיא מכל הפרשה ואי הנעימות, עד כמה מעשה זה השפיע אפילו על לבו האטום של הגוי שחפץ להתנכל אליו...

סיפור מופלא זה, שהובא בגיליון 'המאיר', מאיר לכולנו: אכן כן, 'אהבת ישראל' זו 'מחלה חיובית' מדבקת, מעודדת ומעוררת השראה. היא מצוה נעלית וערך יהודי מקודש, ובד בבד - הופכת למודל לחיקוי, ליהודים, ואפילו לכאלה שאינם בני ברית...

אחים יקרים, הבה נקבל על עצמנו 'אהבת ישראל', לאהוב כל יהודי, לסייע לו בצרתו, לפעול להיטיב לכל יהודי באשר הוא יהודי. זוהי המיידה הנפלאה של 'אהבת ישראל', וככל שנפעל על פיה ונפתח אותה - כך נזכה שהיא תזכה ותתפשט בקרב כל בני העם היהודי, ומתוך אהבת ישראל בוערת נזכה כולנו לראות גם באהבת ה' לבניו אהובי האוהבים ומכבדים זה את זה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס